

La modul manelistic

A spune că pe afișul unui teatru apare mult prea frecvent numele lui Caragiale e echivalent cu a susține că respectiva instituție își ia parcă prea în serios misiunea. Iar când Teatrul în cauză e unul care, din varii motive, își recrutează spectatorii preponderent din rândul tinerilor, mai exact al elevilor în al căror program de studiu figurează marile piese caragialene, e aproape o datorie pentru această instituție ca la o distanță de unsprezece ani să înfăptuiască o nouă montare cu *O noapte furtunoasă*. Sigur că de dorit ar fi ca acea montare să conteze drept o contribuție semnificativă în caragialeologie, dar cum e limpede că nu toate spectacolele cu piesele lui Caragiale pot să însemne evenimente nu mi se pare deloc deplasat ca publicului spectator să i se ofere cel puțin o reprezentare decentă. Din păcate, cea la care și-a poftit publicul Trupa „Iosif Vulcan” a Teatrului de Stat din Oradea nu e nici măcar un spectacol nereușit. E o punere între paranteze a deconștei. E o sfidare a bunului-simț, nu a bunului-simț artistic, ci a bunului-simț *tout court*, e o încălcare flagrantă a celei mai elementare reguli de bună-cuviință. Rezultatul acoperă de rușine nu doar pe regizorul (M. Chris Nedeea), nu doar scenografa (Oana Cernea), nu numai actorii din distribuție, nu doar conducerea ineptă a trupei (director artistic Elvira Platon Rîmbu), ci însăși instituția producătoare, căreia cu greu îi mai poate fi recunoscută condiția de teatru profesionist. A reprezenta *O noapte furtunoasă* ca la ușa cortului, învăluită în muzică țigănească de joasă speță, nu e doar dovada inculturii unui regizor care nu știe că una e mahalaua, periferia caragialeană, și alta maidanul populat de căruțe cu coviltir, care nu a citit nimic din imensa exegeză critică dedicată marelui dramaturg, care își bate joc de sine, de profesia lui, de actori, ba chiar e plătit să o facă. A face astfel încât absolut niciunul dintre cele mai savuroase momente din piesă – nici lectura ziarului, nici hazoasa confuzie de persoane a lui Rică Venturiano, nici discursul său ridicol, rostit îndată după ce ițele încurcăturii s-au dezlegat și spiritele s-au liniștit – să nu fie observate, ba chiar să devină neinteligibile, e o contraperformanță descalificantă care aruncă Secția Română a Teatrului de Stat din Oradea în zona lupanarului.

Se vede cu ochiul liber că M. Chris Nedeea e complet insensibil la farmecul comediei lui Caragiale. Că s-a apucat de lucru fără a avea nici cea mai plăpândă idee, că lipsit de inspirație a dat doar indicații greșite a căror consecință nu se rezumă numai la compromiterea trupei, ci și la subminarea gravă a valorii multconfirmate a piesei lui Caragiale. Orice s-ar spune, nu pot aspira la statutul de *idei* și la condiția de *indicații regizorale* gesturi minore precum acela de a-i cere interpretului lui *Jupân Dumitrache* (Petre Panait) să strige într-atât, încât să își scuipe plămâni, a-i impune actorului distribuit în *Nae Ipingescu* (Daniel Vulcu) să citească articolul din *Vocea patriotului național* ca și cum ar fi încercat de o nevoie fiziologică urgentă, a-i obliga pe *Spiridon* (Răzvan Vicoveanu) și pe *Veta* (Ioana Dragoș-Gajdo) să pună de un duet manelistic, a-l lăsa pe *Rică* (Alexandru Rusu) să se remarce numai printr-un moment de *striptease* ratat, a o înzestra pe *Zița* (Alina Leonte) cu o fetiță avută cu *Ghiță Țircădău* (Andrian Locovei), transferat dinspre turmentații din *O scrisoare pierdută*, a-i îngădui lui *Spiridon* (Pavel Sîrghi) să molfăie în asemenea hal replicile, încât să nu să se audă mai nimic și a suplimenta numărul de personaje printr-o *soacră* (Mariana Vasile) ce se trezește din beție numai și numai spre a-i bucura pe acei rătăciți în sala de spectacol ce astfel ajung să se creadă la cărciumă, auzind inflexiunile bahice cu care se „cântă”: „*Lume, lume, soro lume*”.

Pentru ca bătaia de joc la care e supus Caragiale să fie desăvârșită, dar și spre a mai certifica încă odată analfabetismul profesional al celor ce au girat cu numele lor o atare întreprindere, scenografa Oana Cernea a creat un set de costume din care unul e mai nepotrivit decât celălalt. Cel mai caraghios sunt înveșmântați Jupân Dumitrache, Ipingescu și Chiriac. Primul parcă e un Franz Joseph de operetă, cel de-al doilea dă semne că aspiră să caricaturizeze vreun personaj din telenovela *Aniela*, iar ultimul e un reușit fără loc la un post de maître d'hôtel.

În fața unei asemenea blasfemii, îți piere cheful de a întreba dacă la Teatrul de Stat din Oradea mai funcționează vreun factor de control artistic, ori dacă nu cumva a devenit parte a politicii directoriale patentat deviantă liberul acces la public al oricărui subprodus artistic. Nu poți decât să îți faci cruci și să te aștepti ca proxima premieră să probeze că mai există loc și pentru alte grozavii și că ele vor râde știrb la publicul care încă mai cauționează prin prezența lui astfel de afronturi aduse ideii de teatru.

Teatrul de Stat din Oradea, Trupa „Iosif Vulcan“ – O noapte furtunoasă de I.L. Caragiale. Regia artistică: M. Chris Nedeea. Scenografia: Oana Cernea. Cu: Petre Panait, Daniel Vulcu, Răzvan Vicoveanu, Pavel Sîrghi, Alexandru Rusu, Andrian Locovei, Ioana Dragoș-Gajdo, Alina Leonte, Mariana Vasile. Data reprezentației: 8 decembrie 2009.

Elisabeta POP

Eterna putere a banului...

Mărturisesc sincer că mi-ar fi făcut mare plăcere să scriu că spectacolul semnat de Anca Bradu este unul excelent. Și asta, mai ales pentru că proaspăta conducere artistică a Trupei Szigligeti din Oradea, adică tânărul actor Dimény Levente, preluând cam intempestiv, nerăbdător și în plină stagiune conducerea, și-a propus să aducă trupa maghiară cel puțin la nivelul teatrelor bune de limbă maghiară din România. Nu pot să nu observ însă că aceleași idei generoase le-a avut și fostul director artistic, Meleg Vilmos, dar, cum bine știm, nu întotdeauna rezultatele sunt pe măsura proiectelor. Așa și cu acest spectacol care, sunt sigură, s-a dorit un succes deopotrivă de public și de stimă..., dar, în final, trebuie să recunosc, a fost doar o încercare, sau, hai să zicem un succes parțial. Atuuri au fost suficiente, nimic de zis: un dramaturg de succes, Goldoni, un gen agreat de spectatorii maghiari – o comedie, o regizoare serioasă și talentată, în persoana Ancăi Bradu (care cunoaște bine trupa, semnând aici, anul trecut, un foarte bun spectacol cu *Kazimir și Karoline*). Și totuși...

Spectacolul **Cafeneaua**, cam lung și cam lipsit de umor, i-a lăsat nedumeriți pe mulți dintre spectatorii veniți să rîdă la o comedie de Carlo Goldoni. Mă mir că Anca n-a tăiat masiv din comedia excesiv de lungită și întortocheată, mai ales că ea ne-a convins că știe să-și facă versiuni scenice inteligente și fără să strice structura textului. Ei bine, la premieră cel puțin, nu s-a prea rîs, dar asta nu cred să fie principala „vină” a spectacolului. În definitiv, opțiunea regizoarei a fost pentru o comedie ceva mai gravă, după cum avea să mărturisească în caietul-program. Ea a găsit suficiente similitudini între lumea goldoniană, pe care goana după bani o împinge la tot felul de exhibiții și compromisuri (încurcăturile de tot felul generând mai degrabă